

Artikel 3.

Op artikel 107 van het bij deze wet vastgestelde hoofdstuk worden aangewezen de tot het dienstjaar 1913 behorende uitgaven, het voormeld Departement betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere artikelen van dat hoofdstuk en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

Die uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Oorlog,

ad interim Minister van Marine,

(2. VI. 2.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bij de aanbieding van het wetsontwerp tot vaststelling van dit hoofdstuk wenschte ondergeteekende het navolgende onder de aandacht te brengen.

Materieel. Nu bij Koninklijk besluit dd. 5 Juni 1912 n°. 60 eene Staatscommissie is benoemd, onder meer tot opdracht hebbende het instellen van een onderzoek naar de wijze waarop de verdediging van Indië in de toekomst zal moeten worden georganiseerd, kunnen op de Marinebegroting voor 1913 geen voorstellen voor den bouw van marinematerieel voor Indië worden gedaan.

Voorloopig geene aanleiding vindende om wijziging te brengen in het bedrag, dat door zijn ambtsvoorganger op de door dezen herhaaldelijk toegelichte gronden jaarlijks voor nieuwen aanbouw noodig werd geacht — 4,2 miljoen gulden, gesplitst in 2 miljoen voor Indië en 2,2 miljoen voor Nederland — zou dus voor Nederland slechts kunnen worden aangebouwd voor eene som, de 2,2 miljoen niet te boven gaande.

Ondergeteekende acht het echter gewenscht om niet aan deze laatste som vast te houden, maar op deze begroting zoo veel geld aan te vragen — binnen de grens van 4,2 miljoen — als noodig is om met kracht voort te kunnen gaan met de versterking van dat gedeelte van het drijvend materieel voor de verdediging van Nederland dat, *hoe ook die verdediging zal worden georganiseerd, in elk geval aanwezig zal moeten zijn.*

Van dezen grondslag uitgaande moet bij deze begroting in de eerste plaats gerekend worden op het in vorige jaren gevoterde en thans op stapel staande materieel, voor den afbouw waarvan nog vereischt wordt:

een laatste termijn voor den bouw van 3 pantserbooten	f 69 700
---	----------

(deze booten hadden in 1912 geheel moeten worden afgebouwd, maar zulks is gebleken niet mogelijk te zijn, wegens den langen leverings-termijn, welke door de fabrikanten der voor die vaartuigen benoodigde Diesel-motoren gevorderd werd; over een deel van het voor 1912 toegestane geld voor den afbouw van deze booten zal dus niet worden beschikt, zoodat dit voor 1913 opnieuw moet worden aangevraagd).

3de termijn van 4 torpedobootjagers, in aanbouw bij de Schelde en Fijenoord	32 890
---	--------

2de termijn voor 4 torpedobooten, toegestaan bij de begroting 1912	588 448
--	---------

te zamen	f 691 038
--------------------	-----------

Voorts wordt de aanbouw voorgesteld van een 2de depot-schip voor de onderzeebooten, dat verkregen kan worden door eene der ontwapende kannonneerbooten voor dat doel in te

richten. De kosten daarvan worden geraamd op f 149 940.

Wat het voor de verdediging van Nederland benoodigde aantal torpedobooten betreft, is de ondergeteekende met zijn ambtsvoorganger van oordeel dat daarvoor een minimum van 36 wordt vereischt. Volgens de bestaande plannen zouden deze moeten bestaan uit 26 booten type *Ophir* en 10 kleine booten, waarbij dan geen rekening wordt gehouden met een vijftal thans nog tot de sterkte der zeemacht behorende booten van ouder type, welke weldra voor oorlogsdiensten zullen moeten worden afgekeurd en naarmate zij daarvoor in aanmerking komen uit de sterkte worden afgevoerd en opgeruimd. Aan de 26 *Ophirs* ontbreken er, als de 4 thans in aanbouw zijnde booten zullen zijn opgeleverd, nog 4, waarvoor op deze begroting een eerste termijn wordt aangevraagd.

Deze booten zullen aan dezelfde eischen moeten voldoen als die waarvoor ten vorigen jare gelden werden toegestaan, met dien verstande evenwel, dat wat de contractueel geëischte snelheid betreft deze bij deze vaartuigen zal moeten behaald worden bij geheel toegeladen en voor oorlog uitgeruste boot, in plaats van, zooals tot nu toe gebruikelijk was, bij eene toelading met den halven brandstof- en munitievoorraad, terwijl ook bij minder gunstige weersomstandigheden eene behoorlijke vaart moet kunnen worden behouden. Zal in verband met de grootere waterverplaatsing, welke hiervoor noodig is, de aanschaffingsprijs van deze vaartuigen worden verhoogd, daar tegenover staat het voordeel dat het behalen van de geëischte vaart onder verschillende omstandigheden van weder, zee en toelading beter verzekerd zal zijn.

De 10 kleine torpedobooten (type K van 48 ton waterverplaatsing) zijn bestemd voor het zuiderfrontier en voor de Zuiderzee. In 1904 werden er een 3-tal aangebouwd, terwijl nog eenige toen reeds bestaande kleine booten daarbij werden ingedeeld. Van deze laatste zijn alleen overgebleven de *Jan Haring*, de *Jasper Leynsen* en *Makjan*, welke booten van 1891 dateeren en daarom weldra aan den dienst zullen ontfallen.

Er zouden dus feitelijk 7 booten type K moeten worden aangebouwd, maar aangezien de ondervinding heeft geleerd dat dit type ten gevolge van de geringe zeewaardigheid weinig gevechtswaarde heeft is het aangewezen deze kleine booten door grootere te vervangen. Dit kan het best geschieden door de oudste *Ophirs* (140 ton) daarvoor te laten invallen en deze op hare beurt te vervangen door nieuwe groote booten. Met het oog op de capaciteit der werven in Nederland, waardoor eene grens gesteld wordt aan het aantal booten dat gelijktijdig in aanbouw kan worden gebracht, wordt op grond van bovenstaande beschouwingen op deze begroting een eerste termijn voor een tweede viertal booten van een verbeterd type *Ophir*, in het geheel dus voor 8, aangevraagd tot een totaal bedrag van f 1 900 000.

Wat de onderzeebooten betreft, het aantal van 5, dat in het wetsontwerp voor de kustverdediging wordt genoemd, is thans gereed of in aanbouw. Van deze booten zijn er twee bestemd om op te treden in den Maasmond, twee te IJmuiden, terwijl één voor reserveboot is bestemd. Zooals ook in het advies van den Raad van Defensie over genoemd wetsontwerp wordt aanbevolen, wordt het meer rationeel geacht elke groep uit drie booten te doen bestaan, reden waarom bij deze begroting ook een eerste termijn voor het in aanbouw brengen van nog twee onderzeebooten wordt aangevraagd.

Hoewel bij de beproeving van de onderzeeboot II deze aan alle eischen heeft voldaan, is het raadzaam gebleken ter wille van de betere bewoonbaarheid en betere toegankelijkheid der machines, bij behoud van dezelfde tactische eischen, de waterverplaatsing in geheel ondergedompelden toestand van 150 ton tot ongeveer 200 ton op te voeren. De aanschaffingsprijs van eene dergelijke boot wordt geraamd op een bedrag van ongeveer f 700 000.

De gelden voor nieuwen aanbouw komen dus in totaal op het volgende:

Afbouw 3 pantserbooten	f 69 700
id. 4 torpedobootjagers	32 890
id. 4 torpedobooten	588 448

2de depotschip voor onderzeebooten f	149 940
1ste termijn voor 8 torpedobooten	1 900 000
id. voor 2 onderzeebooten	663 022
te zamen f	3 404 000

Dit cijfer blijft niet onbelangrijk beneden de 4,2 miljoen, en daardoor ontstaat gelegenheid om enkele onvermijdelijke voorzieningen en verbeteringen, die uitgesteld of waarvan de kosten anders over meerdere jaren verdeeld zouden moeten worden, reeds nu te doen uitvoeren:

Hiertoe behooren:

Bouw van een magazijn voor verspermijnen ten behoeve van het Zuiderfrontier geraamd op . f	40 000
Steenkolenopslagplaats te Willemsoord . . .	16 000
Verbetering en voltooiing van de inrichtingen voor de mobilisatie der torpedobooten te Willemsoord (hiervoor werd op de begroting voor 1912 reeds f 12 000 toegestaan)	30 000
Opbouw van een afgebrand magazijn te Hellevoetsluis	15 000
Vernieuwing van het torpedo-atelier te Willemsoord	80 000
Te zamen f	181 000

De aanwezige voorraad verspermijnen is op dit oogenblik nog geheel ontoereikend voor de behoefte en moet daarom geleidelijk en in verband met de beschikbaarmaking van de daarvoor bestemde magazijnen, worden uitgebreid. Nu in 1913 de oplevering van het dit jaar in aanbouw gebrachte mijnenmagazijn te Willemsoord kan worden te gemoet gezien, wordt in verband daarmee de aanschaffing voorgesteld van nog 100 stuks verspermijnen, waarvoor op deze begroting een bedrag is uitgetrokken groot f 160 000.

Eindelijk wordt, om den voorraad steenkolen voortdurend op het vereischte minimum te kunnen houden, nog een bedrag van f 149 500 vereischt. Waar toch herhaaldelijk gebleken is dat het in tijden van schaarschte, zelfs ten koste van veel geld, niet altijd mogelijk is, de voorraden op het vereischte quantum te houden, is het, ook om financiële redenen, gewenscht op eenigszins ruime voorraden te rekenen.

RECAPITULATIE.

Nieuwe aanbouw (zie bladz. 2 en 3) f	3 404 000
Diversen:	
Mijnenmagazijn Hellevoetsluis	40 000
Kolenopslagplaats Willemsoord	16 000
Mobilisatiekade Willemsoord	30 000
Afgebrand magazijn Hellevoetsluis	15 000
Torpedo-atelier Willemsoord	80 000
100 stuks verspermijnen	160 000
Steenkolen	149 500
	f 3 894 500

Bestaat er om de redenen hiervoren reeds vermeld geene aanleiding om bij deze begroting voorstellen tot aanbouw of van aanvulling te doen ten opzichte van het overige materieel der zeemacht, dat voor de verdediging van Nederland bestemd is, toch moet daarover een woord gezegd worden, omdat het

ondergeteekende voorkwam in 's lands financieel belang te zijn dat eene beslissing werd genomen omtrent dat deel van dat materieel dat als geheel verouderd moet worden beschouwd. Daaraan nog kosten van herstelling te besteden of meer kosten van onderhoud dan noodig zijn om dat materieel met het oog op een te geven gewijzigde bestemming of spoedig te verwachten opruiming niet te veel in waarde te doen achteruitgaan, kwam hem toch niet gewettigd voor.

In verband hiermede werd door hem bepaald dat geene reparatiën meer zullen worden verricht aan de pantserdek-schepen *Utrecht* en *Friesland*.

Deze schepen komen in hunne tegenwoordige bestemming niet meer voor indienststelling in aanmerking en dienen uit de sterkte der oorlogsvloot te worden afgevoerd. De inventarissen zullen ten meesten nutte van den lande worden aangewend en de rompen met de minste kosten worden onderhouden, totdat omtrent hunne definitieve bestemming eene beslissing zal zijn genomen.

Van dit type van schepen blijven dan nog over Hr. Ms. *Zeeland*, welk schip in station is in West-Indië en daar nog geruimen tijd zeer goede diensten zal kunnen bewijzen; Hr. Ms. *Gelderland*, in dienst als vormings- en oefeningsschip, eveneens in goeden staat; Hr. Ms. *Holland*, thans in China ter behartiging van de belangen der Nederlandsche onderdanen; en eindelijk Hr. Ms. *Noordbrabant*, waarvan de herstelling weldra zal zijn voltooid. Het ligt in het voornemen de *Holland* na terugkeer uit Indië in 1913 ook uit de sterkte der vloot af te voeren.

Ook de riviervaartuigen *Isala*, *Mosa* en *Rhenus*, waaraan geen waarde voor de verdediging der bovenrivieren meer kan worden toegekend, komen voor afvoering en opruiming in aanmerking. Het thans in dienst zijnde en te Nijmegen gestationeerde riviervaartuig *Rhenus* zal eerlang uit dienst worden gesteld.

In de oorlogsdiensten waartoe deze vaartuigen waren bestemd kan op andere wijze worden voorzien.

Zoodra de drie thans nog in aanbouw zijnde pantserbooten voor den dienst gereed zullen zijn, wat in de eerste helft van 1913 kan worden verwacht, zal door een tweetal dezer vaartuigen kunnen worden voorzien in de bewaking en verdediging van de vaarwaters in het Zuiderfrontier, voor zoover die aan de monitors *Draak* en *Matador* was opgedragen. Deze geheel verouderde schepen kunnen dan uit de sterkte der zeemacht worden afgevoerd en opgeruimd, evenals de kanonneerbooten *Bever* en *Dog*, welke mede voor die verdediging zijn aangewezen.

Ten slotte heeft de ondergeteekende beslist dat aan het schroefstoomschip *Sommelsdijk*, dat in reserve werd gehouden voor den dienst van het politietoezicht op de zeevisserij, geene reparatiën meer zullen worden verricht, tenzij blijken mocht, dat op geen andere en betere wijze in bedoelden dienst kan worden voorzien. Naar de meening van ondergeteekende kan een schip dat eene zoo groote bemanning eischt (plm. 70 koppen) niet het meest aangewezen zijn voor dezen dienst, maar behoort het streven te zijn daarvoor evenzeer volkomen zeewaardige schepen te bestemmen, maar die minder kostbaar in exploitatie zijn.

Deze aangelegenheid is nog in onderzoek en op eene beslissing in deze behoort ook de beslissing omtrent het al of niet opruimen van de *Sommelsdijk* te wachten.

Personeel. Wat het personeel betreft zij er aan herinnerd dat door ondergeteekende's ambtsvoorganger eene commissie werd benoemd tot herziening van de bestaande traktements-regeling der officieren, zoomede om na te gaan op welke wijze daarbij zoude zijn te gemoet te komen aan de geldelijke bezwaren verbonden aan de gedwongen non-activiteit. Het rapport dezer commissie is ingekomen en thans in behandeling bij het Departement.

Door ondergeteekende is voorts eene commissie benoemd om de traktementsregeling van de onderofficieren en minderen te herzien, terwijl aan deze commissie tevens opgedragen is advies uit te brengen omtrent verschillende verzoekschriften

om positieverbetering welke door onderscheidene categorieën van onderofficieren en minderen zijn ingediend. Ondergeteekende hoopt, wanneer hem daartoe de noodzakelijkheid mocht blijken, nog dit jaar als gevolg van den arbeid der beide commissiën bij suppletoire begrooting voorstellen bij de Staten-Generaal aanhangig te maken, strekkende tot positieverbetering van de officieren, onderofficieren en mindere schepelingen der zeemacht.

Voorts is nog werkzaam eene commissie, welke in opdracht heeft een wetenschappelijk onderzoek in te stellen naar de grondslagen, waarop het Weduwen- en Weezenfonds voor de militaire officieren der zeemacht is gebouwd en naar de voorschriften, waarnaar het wordt beheerd. De commissie heeft gebruik gemaakt van de haar verleende bevoegdheid om zich bij de uitvoering van hare opdracht te doen bijstaan door een persoon, die het levensverzekeringsbedrijf als vak heeft beoefend.

Eindcijfer. Het eindcijfer van dit hoofdstuk der Staatsbegrooting is geraamd op een bedrag van f 20 129 704,16, zijnde f 41 123,28 meer dan het voor het jaar 1912 toegestane bedrag van f 20 088 580,88. 1)

Rekening houdende met de inkomsten uit de begrooting, welke verantwoord worden bij de Wet op de Middelen, moet het eindcijfer verminderd worden met een geraamd bedrag van f 3 826 605, als hieronder gespecificeerd, tegen f 3 493 697,15 voor het dienstjaar 1912.

Bijdragen voor de opleiding van adelborsten en aspirant-administrateurs f 35 950

Bijdragen voor de opleiding van aspirant-machinisten 9 900

Opbrengst van den verkoop van onbruikbare en overtollige goederen 50 000

Opbrengst van den verkoop van de torpedo-
booten *Habang*, *Etna* en *Boot XVI*, de kanonneer-
booten *Gier*, *Bever* en *Dog*, van de drie rivier-
vaartuigen *Isala*, *Mosa* en *Rhenus* en van de
twee monitors *Draak* en *Matador* 100 000

Opbrengst van rechten van zegel, registratie
en leges zoomede van invoer en accijnzen 127 380

Opbrengst van den verkoop van Nederlandsche
en West-Indische kaarten 1 350

Opbrengst van loodsgelden 3 450 000

Bezoldiging van het personeel bij de verlichting
op de Wester-Schelde en in hare mondingen,
welke ingevolge tusschen België en Nederland
bestaande overeenkomst van 31 Maart 1866
(*Staatsblad* n°. 80) komen ten laste van België 9 225

Opbrengst wegens het weghalen der spoeling
en van den afval van levensmiddelen in de drie
Marinedirecties Willemsoord, Amsterdam en
Hellevoetsluis 3 700

Gedeeltelijke terugstorting van verstrekte gelden
voor het inrichten en drijven van scheepstoko's 2 000

Vergoeding door België van de kosten voor
plaatsing, verplaatsing, herstelling en bijvulling
van lichtboeien op de Wester-Schelde 37 100

Totaal f 3 826 605

ten gevolge waarvan het eindcijfer voor 1913 te stellen is op f 16 303 099,16 tegen f 16 594 983,73 voor 1912, zijnde f 291 884,57 minder.

1) Bij suppletoire wetsontwerpen werd verhooging voorgesteld van f 455 116 in totaal.

Gesplitst in militaire en niet militaire uitgaven werd voor het dienstjaar 1912 toegestaan en wordt voor het dienstjaar 1913 aangevraagd:

militaire uitgaven	f 16 688 634,97	f 16 705 367,82
niet militaire uitgaven	3 339 945,91	3 364 336,34
onvoorzien	60 000,—	60 000,—
	f 20 088 580,88	f 20 129 704,16

Voor 1913 wordt alzoo aangevraagd voor militaire uitgaven *meer* f 16 732,85 en voor niet militaire uitgaven *meer* f 24 390,43.

Tot nadere aanwijzing van deze cijfers moet in eene vergelijking getreden worden van de op verschillende afdelingen van de begrooting voor het dienstjaar 1912 toegestane bedragen met de op dezelfde afdelingen aangevraagde sommen voor 1913, waartoe beleefdijk verwezen wordt naar de gegevens, voorkomende onder de verschillende onderafdeelingen der begrooting en mede naar bijlage C der Memorie van Toelichting, waarin al die gegevens zijn samengevat.

Tot toelichting der *hoogere* bedragen, welke op verschillende afdelingen van dit hoofdstuk zijn aangevraagd, wordt beleefdijk verwezen naar de mededeelingen, vervat in deze Memorie en naar de toelichtingen in den uitgewerkten en toelichtenden staat behoorende bij de raming van kosten.

Iste AFDEELING.

Militaire Uitgaven.

Iste Onderafdeeling.

Het totaal dezer onderafdeeling bedraagt f 464 129,41⁵, tegen f 445 611,43 voor 1912 op de Iste onderafdeeling toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is gevolg van *hoogere* raming van:

Art. 3. Periodieke traktementsverhoogingen
van de ambtenaren f 10 975,—

Art. 4. Bezoldiging van de officieren, ingenieurs enz. bij het Departement 767,42

Art. 5. Activiteitstraktementen enz. van het
personeel van den marinestaf 349,64

Art. 7. Activiteitstraktementen enz. van het
militair personeel bij 's Rijks werven 2 377,31

Art. 8. Kosten voor het korps ingenieurs der
marine 1 236,11⁵

Art. 10. Periodieke traktementsverhoogingen
van de ambtenaren bij 's Rijks werven 4 932,50

Art. 11. Bureau- en lokaalbehoefte 's Rijks
werven 1 000,—

Art. 14. Reis-, verblijf- en vakantiekosten van
personeel vermeld in de Iste onderafdeeling 2 900,—

Totaal *meer* f 24 537,98⁵

waartegenover eene *lagere* raming van:

Art. 2. Jaarwedden van den
secretaris-generaal en verdere amb-
tenaren f 2820

Art. 9. Bezoldiging en toelagen
van de ambtenaren bij 's Rijks
werven 2315

Art. 12. Bezoldiging van het personeel bij de inspectie enz. van 's Rijks zee-instrumenten . . . f	160
Art. 13. Onderhoud enz. van het verificatiegebouw	725
	f 6 020,—
Blijft meer.	f 18 517,98 ⁵

IIde Onderafdeeling.

Het totaal dezer onderafdeeling bedraagt f 7 657 610, tegen f 7 676 785 bij de onderafdeeling der begrooting voor 1912 toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van *lagere* raming van:

Art. 15. Aanschaffing van materialen . . . f	1 850,—
Art. 17. Aanschaffing, wijziging, onderhoud en herstelling van geschut, projectielen, enz. . .	314 879,—
Art. 19. Aanschaffing en herstelling van voortstuwingsmiddelen	469 500,—
Art. 22. Bezoldiging, toelagen van mindere geëmployeerden en werklieden	188 800,—
Art. 28. Kosten in verband met de defensie	100,—
Totaal minder	f 975 129,—
waartegenover <i>hoogere</i> raming van:	
Art. 16. Aanbouw bij particulieren	f 421 107,—
Art. 18. Aanschaffing, wijziging, onderhoud en herstelling van torpedo's, lanceerinrichtingen enz. . .	123 202,—
Art. 20. Aanschaffing van steenkolen	199 500,—
Art. 21. Kosten buitenlands	47 200,—
Art. 25. Aanbouw, aanschaffing of aankoop van gebouwen enz.	159 945,—
Art. 26. Onderhoud en herstelling van gebouwen enz.	5 000,—
Totaal meer	955 954,—
Blijft totaal minder	f 19 175,—

Uit het vergelijkend overzicht betreffende de sommen voor deze onderafdeeling, thans aangevraagd en voor 1912 toegestaan, als bijlage A bij deze Memorie gevoegd, blijkt dat:

voor aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen artillerie- en torpedo-bewapening, wordt gevraagd f 3 404 000, zijnde f 569 471 *minder* dan voor 1912 werd toegestaan;

voor herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst f 1 208 190, zijnde f 47 850 *minder* dan voor 1912 werd toegestaan;

voor conservatie van reserveschepen en hunne uitrustingsgoederen f 105 500, zijnde f 9000 *minder* dan voor 1912 werd toegestaan;

voor aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad f 1 131 700, zijnde f 211 800 *meer* dan voor 1912 werd toegestaan;

voor aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, affutage, projectielen, handwapenen, torpedo's enz. behalve voor nieuwe schepen f 635 156, zijnde f 264 901 *meer* dan voor 1912 werd toegestaan;

voor aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werfinrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen f 740 584, zijnde f 151 545 *meer* dan voor 1912 werd toegestaan;

voor algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen f 432 480, zijnde f 21 100 *minder* dan voor 1912 werd toegestaan.

Ten opzichte van de plannen van aanbouw, onderhoud en herstelling wordt, voor zoover deze niet reeds hiervoren behandeld zijn, verwezen naar bijlage C, behoorende bij deze begrooting.

De opruiming van oude en verouderde schepen zal in 1913 worden voortgezet door den voorgenomen verkoop van de torpedobooten *Habang*, *Etna* en *Boot XVI*, van de kannoneerbooten *Gier*, *Berer* en *Dog*, de riviervaartuigen *Isala*, *Mosa* en *Rhenus* en van de twee monitors *Draak* en *Matador*.

Artikel 22.

Hoezeer op dit artikel ten behoeve van 's Rijks werf te Amsterdam, vak van scheepsbouw, voor 1913 belangrijk minder aan arbeidsloon wordt aangevraagd dan voor 1912 werd toegestaan, zal voorloopig niet tot ontslag van personeel behoeven te worden overgegaan, in verband met den voorgenomen aanbouw op die werf van een tankschip voor de Nederlandsche Scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam, waarvan reeds melding wordt gemaakt in den brief van 18 Juni 1912, Bureau D n°. 59 aan den Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, houdende beantwoording van de door het lid, den heer Passtors, ter zake gedane vragen.

Artikel 25.

Met betrekking tot de op artikel 25 der begrooting uitgetrokken nieuwe werken, moge het volgende worden medege-deeld:

Mobilisatiekade ten behoeve van den torpedodienst te Willemsoord.

Waar het gewenscht geoordeeld wordt de torpedobooten zooveel mogelijk met militair personeel niet alleen in conservatie te brengen, doch tevens de aan die booten uit te voeren herstellingen van niet te grooten omvang door dat personeel te doen uitvoeren, is het noodig aan de werk- en bergplaatsen eene grootere uitbreiding te geven dan waarop bij het opmaken der begrooting voor 1912 was gerekend, waarom alsnog een bedrag van f 30 000 voor dit doel wordt aangevraagd.

Maken van meerdere waterberging ten behoeve van den torpedodienst te Willemsoord.

Een bedrag van f 1500 wordt aangevraagd om een aanvang te maken met het inrichten van afgekeurde of vrijkomende stoomketels tot berging van regenwater ten behoeve van de voorziening in het ketelvoedingwater van de schepen der vloot in oorlogstijd.

Nieuw torpedo-atelier te Willemsoord.

Op de begrooting voor het dienstjaar 1912 was ten behoeve van de verbouwing der smederij van het torpedo-atelier te Willemsoord een bedrag van f 7500 uitgetrokken.

Het wordt niet gewenscht geacht dit bedrag te besteden aan eene gedeeltelijke verbetering dezer inrichting, waar deze toch bestaat uit eene ondoelmatige samenvoeging van zeer primitieve, geleidelijk opgerichte werkplaatsen, die weldra niet meer zouden blijken te voldoen aan matig te stellen eischen, doch over te gaan tot het bouwen van een doelmatig ingericht nieuw atelier, waarin ook de smederij hare plaats zal vinden. De kosten daarvan worden geraamd op f 80 000.

In verband hiermede ligt het dan ook in het voornemen van het op de begroting voor 1912 beschikbaar gestelde bedrag slechts een klein deel te gebruiken ten behoeve van de verbetering der transportmiddelen, nl. voor zoover deze ook bij den bouw van het nieuwe atelier zullen kunnen worden aangewend.

Verspermijnenmagazijn te Willemsoord.

Als tweede termijn voor den bouw van dit magazijn wordt een bedrag van f 64 000 aangevraagd, waardoor de totale kosten op f 93 500 zullen worden gebracht, zijnde f 13 500 meer dan de daarvoor, blijkens het voorkomende onder dit hoofd op bladz. 11 der Memorie van Toelichting tot de Marinebegroting voor 1912, geraamde som van f 80 000.

Die meerdere prijs is een deels het gevolg van de stijging van den prijs der materialen sedert het opmaken der raming, anderdeels, dat het hier betreft de uitvoering van een risicowerk, waarvoor door de inschrijvers hogere prijs werd gevraagd, dan daarvoor dezerzijds was aangenomen.

Kolenopslagplaats te Willemsoord.

Vermits de capaciteit der magazijnen tot berging van kolen te Willemsoord eene hoeveelheid van 14 500 tonnen niet overtreft, is het noodzakelijk door het maken van eene opslagplaats daaraan zoodanige uitbreiding te geven, dat de voor mobilisatie benoodigde voorraad geheel kan worden geborgen.

Tot dat doel is een terrein beschikbaar ten zuiden van de Zeedoksluis aan de haven, alwaar $\pm$ 3000 tonnen steenkolen kunnen worden opgeslagen. Voor ophooging en bestrating van het terrein voor het maken van een grondkeermuur ter plaatse, waar dit nodig zal zijn en voor het maken van een heining van voldoende hoogte, voor het gedeelte dat van het terrein buiten het hek der werf gelegen is, wordt een bedrag van f 16 000 noodig geacht.

Verspermijnenmagazijn te Hellevoetsluis.

Evenals te Willemsoord thans, in afwachting van den bouw van een verspermijnenmagazijn, het geval is, wordt ook te Hellevoetsluis in de berging van het verspermijnenmaterieel op voorloopige wijze voorzien en is het nodig deze aangelegenheid op afdoende wijze te regelen.

Voor den bouw van een magazijn, dat geschikt is om 360 verspermijnen met de daarvoor bestemde ladingen, benevens de springladingen van torpedo's te kunnen bergen is bestemd een terrein van de marine, gelegen aan de tramweghaven.

De kosten van dat magazijn, dat in gewapend beton zal worden opgetrokken, worden geraamd op f 40 000, in welk bedrag ook de kosten voor de uitvoering van alle bijkomende werken, zoomede van het maken van de inrichtingen in het magazijn tot het afgeven, verwerpen en bergen der mijnen begrepen zijn.

Wederopbouw van door brand vernielde magazijnen te Hellevoetsluis.

Ten einde te kunnen overgaan tot het wederopbouwen van eenige magazijnen, welke bij den brand op 's Rijks werf te Hellevoetsluis op 6 November 1910 zijn vernietigd, is een bedrag van f 15 000 aangevraagd.

Telephonische verbinding van de werf te Hellevoetsluis met Tien Gemeten.

Het eiland Tien Gemeten, waarop zich het buskruitmagazijn der Marine en de barakken voor besmettelijke ziekten bevinden, is tot nu toe verstoken van telephonische gemeenschap met 's Rijks werf te Hellevoetsluis. Met het oog op de geïsoleerde ligging van het eiland, waardoor bij brand, ijsgang, stormweer of hoogen waterstand tijdige hulpverlening niet mogelijk is, terwijl mede bij mobilisatie of oorlogstoestand onmiddellijke

verbinding met het eiland van overwegend belang is, komt telephonische verbinding dringend noodzakelijk voor.

Als bijdrage in de kosten van aanleg eener telephoonverbinding voor het eiland Tien Gemeten vanwege het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegraphie wordt eene uitgave voor eens van f 250 gevorderd, zullende de jaarlijksche kosten voor abonnement en bijdrage in de kosten van den kantoorhouderf 150 bedragen.

IIIde Onderafdeeling.

Het totaal dezer onderafdeeling bedraagt f 5 454 852,07, tegen f 5 560 860,90 voor 1912 toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van *lagere* raming van:

Art. 29. Vaste traktementen van het korps zeeofficieren	f 20 217,—
Art. 30. Vaste traktementen van de officieren van het korps mariniers	1 700,—
Art. 33. Vaste traktementen van het personeel van den marinestoomvaartdienst	1 243,—
Art. 34. Kosten van het personeel der actieve zeemacht, bestaande in activiteitstraktementen, soldijen, toelagen, enz.	103 000,—
Art. 37a. Personeel bij de marine-machinistenscholen (art. 38a begroting 1912)	851,40
Art. 38a. Personeel voor de Kweekschool voor zeevaart te Leiden (art. 39a begroting 1912)	2 000,—
Art. 38b. Materieel voor de Kweekschool voor zeevaart te Leiden (art. 39b begroting 1912)	2 360,—
Art. 39a. Personeel bij de opleidingen niet elders met name genoemd (art. 40a begroting 1912)	566,66 ⁵
Art. 39b. Materieel voor de opleidingen niet elders met name genoemd (art. 40b begroting 1912)	1 030,—
Art. 41. Subsidiën ten behoeve van studenten in de geneeskunde en premies aan artsen bij opleiding en benoeming tot officier van gezondheid bij de marine (art. 42 begroting 1912)	9 520,—
Art. 51. Druk- en bindwerk ten behoeve van de actieve zeemacht (art. 52 begroting 1912)	2 000,—
Bovendien komen in 1913 niet meer voor de in 1912 onder art. 37a en b uitgetrokken kosten voor opleiding van aspirant-administrateurs	13 927,60

Totaal *minder* f 158 415,66⁵

waartegenover eene *hogere* raming van:

Art. 31. Vaste traktementen van het korps officieren van administratie	f 20,—
Art. 32. Vaste traktementen van het korps officieren van den geneeskundigen dienst	482,—
Art. 36a. Personeel bij het Koninklijk Instituut voor de Marine	8 064,06
Art. 36b. Materieel voor het Koninklijk Instituut voor de Marine	3 521,36
Art. 37b. Materieel voor de marine-machinistenscholen (art. 38b begroting 1912)	2 573,12

<i>Art.</i> 40. Kosten voor het in stand houden van een boekenfonds (art. 41 begrooting 1912) . . . f	200,—
<i>Art.</i> 43. Kosten van voeding (art. 44, begrooting 1912) . . .	20 000,—
<i>Art.</i> 44a. Personeel bij de marinebakkerij (art. 45a begrooting 1912) . . .	104,95
<i>Art.</i> 44b. Kosten van materieel voor de marinebakkerij (art. 45b begrooting 1912)	4 150,—
<i>Art.</i> 45. Activiteits-traktementen enz. van het personeel bij de marine-hospitalen (art. 46 begrooting 1912)	1 211,34 ⁵
<i>Art.</i> 46. Onderhoud enz. van gebouwen enz. ten dienste der verpleging (art. 47 begrooting 1912)	280,—
<i>Art.</i> 48. Kosten van in- en buiten dienst zijnde schepen en vaartuigen enz. (art. 49 begrooting 1912)	6 000,—
<i>Art.</i> 49. Reis- verblijf-, vacatie- en transportkosten voor reizen ten behoeve van de zeemacht (art. 50 begrooting 1912)	4 500,—
<i>Art.</i> 50. Subsidie voor het inrichten en drijven van toko's (art. 51 begrooting 1912)	1 300,—
	f 52 406,83 ⁵

Blijft *minder* f 106 008,83

Art. 36. Door eene commissie is in het begin van 1912 een onderzoek ingesteld naar de uitvoerbaarheid van het denkbeeld om de opleiding van adspirant-administrateurs, gevestigd aan boord van Hr. Ms. wachtschip te Amsterdam, over te brengen naar het Koninklijk Instituut voor de Marine te Willemsoord, mede in verband met de omstandigheid dat ten gevolge van de opheffing van gemeld wachtschip naar eene andere gelegenheid tot huisvesting van die opleiding moest worden omgezien. Dit onderzoek heeft tot het resultaat geleid dat die overbrenging praktisch uitvoerbaar wordt geacht, en met het oog op de opheffing van het wachtschip aanbeveling verdient, terwijl voor het onderwijs van de overbrenging geen achteruitgang is te vreezen, en in financieel opzicht van dien maatregel eenig voordeel is te verwachten. Na verkregen machtiging van de Koningin zijn daarop de noodige maatregelen getroffen om met 1 Januari 1913 de opleiding bij het Koninklijk Instituut te kunnen vestigen. Hoewel zij van het Instituut een integreerend deel zal uitmaken — evenals vroeger de opleiding tot officier voor het korps mariniers — en dit uit verschillende voorschriften, zoomede uit de gelijkheid van uniform van adelborsten en adspirant-administrateurs zal blijken, kan het onderwijs voor beide uiteraard niet hetzelfde zijn en was het daarom noodig om in de leerkrachten, welke aan het instituut niet beschikbaar zijn, te voorzien.

Van de burgerleeraren, die aan de opleiding te Amsterdam verbonden zijn, zal alleen de leeraar in de algemeene beginselen van strafrecht en het gemeene strafrecht ook aan de aspiranten te Willemsoord onderwijs blijven geven. Ten gevolge van de reis- en verblijfkosten, welke daarmede gepaard gaan, zal de toelage voor dit onderwijs van f 1750 op f 2400 's jaars worden gebracht. Evenzoo zal de leeraar in vee- en vleeschkeur van elders moeten komen. De directeur van het openbaar slachthuis te Alkmaar is tot het geven van dit onderwijs bereid gevonden. De toelage voor dit onderwijs, tot dusver f 225 's jaars bedragende, zal

voor reis- en verblijfkosten van Alkmaar naar den Helder en terug met f 75 moeten worden verhoogd.

Overigens blijven de toelagen voor onderwijs op hetzelfde bedrag bepaald, of zij vervallen omdat aan officier-instructeurs meer dan één vak wordt opgedragen.

Aangezien te Amsterdam betere gelegenheid is tot het bezoeken van magazijnen en fabrieken en deze plaats ook dichter gelegen is bij de fabriekscentra, zullen de reis- en verblijfkosten voor de aspiranten bij het bezoeken van fabrieken hooger zijn dan tot dusver; deze kosten zullen mede stijgen ten gevolge van de reizen der aspiranten naar Alkmaar voor onderricht in de practische vee- en vleeschkeur.

Tegenover bedoelde verhoogingen staan echter verschillende bezuinigingen op bedienend personeel, onderhoud van lokalen, meubilair enz., waardoor de overbrenging, welke in vele opzichten aanbevelenswaardig bleek nu de toestand te Amsterdam zal veranderen, ook uit financieel oogpunt geboden werd.

IVde Onderafdeeling.

Het totaal dezer onderafdeeling bedraagt f 44 914, tegen f 27 254,64 voor 1912 op de IVde onderafdeeling toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van *hoogere* raming van:

<i>Art.</i> 52. Bezoldiging van het personeel bij de militaire hydrographie (art. 53 begrooting 1912) f	183,36
<i>Art.</i> 54a. Kosten van het personeel der opnemingsvaartuigen (art. 55a begrooting 1912) .	10 976,—
<i>Art.</i> 54b. Kosten voor het materieel der opnemingsvaartuigen (art. 55b begrooting 1912) .	6 500,—

Totaal *meer* . . . f 17 659,36

Vde Onderafdeeling.

Het totaal dezer onderafdeeling bedraagt f 3 083 862,33⁵, tegen f 2 978 123 voor 1912 toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van *hoogere* raming van:

<i>Art.</i> 55. Pensioenen en onderstanden, uitgezonderd die, begrepen in de 2de afdeeling art. 56 begrooting 1912)	f 104 814,—
---	-------------

<i>Art.</i> 64. Gratificatiën (art. 65 begrooting 1912)	3 000,—
---	---------

<i>Art.</i> 73. Kosten in verband met de feestelijke viering van de verjaardagen van de leden van het Koninklijk Huis alsmede van gedenkdagen (art. 74 begrooting 1912)	200,—
---	-------

terwijl werd ingevoegd een nieuw artikel 76. Subsidie aan de Nederlandsche Vereeniging voor Luchtvaart	1 000,—
--	---------

Totaal *meer* . . . f 109 014,—

waartegenover eene *lagere* raming van:

<i>Art.</i> 56. Tijdelijke en voorloopig verleende pensioenen (art. 57 begrooting 1912)	f 1 000,—
---	-----------

<i>Art.</i> 60. Wachtgeldten van gewezen burgerlijke ambtenaren voor zooverre niet vermeld in de 2de afdeeling (art. 61 begrooting 1912)	466,66 ⁵
--	---------------------

<i>Art.</i> 62. Toelagen ingevolge art. 3 der wet van 9 Mei 1890 [<i>Staatsblad</i> n°. 80] (art. 63 begrooting 1912)	308,—
--	-------

Art. 69. Vergoeding ingevolge art. 84 der Militiewet (art. 70 begroting 1912) f 1 500,—
 ————— f 3 274,66⁵

Blijft totaal *meer* . . . f 105 739,33⁵

2de AFDEELING.

Niet militaire uitgaven.

Iste Onderafdeeling.

Het totaal *dezer* onderafdeeling bedraagt f 2 975 956,84, tegen f 2 963 000,67 ¹⁾ voor 1912 toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van *hoogere* raming van:

Art. 79. Bezoldigingen van den inspecteur-generaal van het loodswezen enz. (art. 78 begroting 1912) f 1 933,33

Art. 80a. Bezoldiging van het personeel der stoomloodstransportvaartuigen (art. 79a begroting 1912) 90,—

Art. 83. Bezoldiging van de ambtenaren (art. 82 begroting 1912) 745,84

Art. 85. Aandeel in de loodsgelden (art. 84 begroting 1912) 13 615,—

Art. 87a. Aanbouw van loodsvaartuigen (art. 86a begroting 1912) 58 656,—

Art. 87b. Herstelling van loodsvaartuigen (art. 86b begroting 1912) 17 300,—

Art. 88. Huur van sleepbooten en andere vaartuigen (art. 87 begroting 1912) 3 250,—

Art. 90. Onderhoud enz. van loodsgebouwen (art. 89 begroting 1912) 1 275,—

Art. 92. Aanbouw, huur enz. van gebouwen voor de betonning (art. 91 begroting 1912) 4 450,—

Art. 93a. Bezoldiging bemanning betonningsvaartuigen (art. 92a begroting 1912) 910,—

Art. 94a. Dagloon en enz. van het werklieden personeel bij de betonningsmagazijnen (art. 93a begroting 1912) 21,—

Art. 95. Bezoldiging enz. van het personeel bij de verlichting (art. 94 begroting 1912) 2 090,—

Totaal *meer* f 104 336,17

waartegenover eene *lagere* raming van:

Art. 81. Bureau- en lokaalbehoefden (art. 80 begroting 1912) f 3 450,—

Art. 89. Aanbouw enz. van loodsgebouwen enz. (art. 88 begroting 1912) 51 500,—

Art. 91. Aanschaffing van betonnings- en bebakeningsmaterieel (art. 90 begroting 1912) 10 000,—

Art. 93b. Aanschaffing en herstelling van betonningsvaartuigen. (art. 92b begroting 1912) 4 700,—

Art. 94b. Kosten van instandhouding van de betonning (art. 93b begroting 1912) f 200,—

Art. 96. Kosten van het materieel der verlichting (art. 95 begroting 1912) 21 530,—

Totaal *minder* ————— f 91 380,—

Blijft *meer* f 12 956,17

In aansluiting aan de mededeelingen voorkomende in de Memorie van Toelichting, behorende bij de Marinebegroting voor het dienstjaar 1912 (bladz. 20 en volgende) zij hier aangegevend:

dat het tiende stoomloodsvaartuig en de nieuwe werken, waarvoor de gelden werden toegestaan bij de Marinebegroting voor 1911, gereed kwamen of hunne voltooiing naderen;

dat de bouw van het elfde stoomloodsvaartuig, zoomede de nieuwe werken, waarvoor de gelden werden toegestaan bij de begroting voor 1912, in uitvoering of in voorbereiding zijn.

Ten aanzien van de in de 2de Afdeeling (Loodswezen, betonning, bebakening enz.) van den uitgewerkten en toelichtenden staat der Marinebegroting voor 1913 aangevraagde gelden, waarvoor in de kolom „Toelichtingen” van dien staat wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting, heeft de ondergeteekende de eer het volgende mede te deelen:

Art. 79. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 22 December 1911 (*Handelingen* bladz. 1653 2de kolom) werd door den afgevaardigde uit 's Gravenhage, den heer J. C. JANSEN, gewezen op de onvoldoende bezoldiging van den ingenieur bij het loodswezen ¹⁾ en den adjunct-ingenieur bij het loodswezen en aan den Minister van Marine WESTHOLT gevraagd of het niet mogelijk is om voor de ingenieurs, die niet tot de marine behooren, eene organisatie te maken, waardoor zij op betere bezoldiging kunnen rekenen dan thans het geval is. De Minister zegde dien afgevaardigde toe, dat hij die zaak in overweging zou nemen. Aan die toezegging is gevolg gegeven, terwijl die overweging heeft geleid tot de overtuiging dat verbetering hunner bezoldiging noodzakelijk moet worden geacht.

Ter zake moge het volgende dienen:

De bezoldiging van den ingenieur der verlichting werd in 1905 bij de invoering dier betrekking vastgesteld op een bedrag van f 1600 's jaars, met 8 driejaarlijksche verhoogingen van f 300, zoodat de maximum-bezoldiging kan bedragen f 4000.

Krachtens die regeling geniet genoemde ingenieur thans een traktement van f 2200 en zal hij de voor zijn betrekking vastgestelde maximum-bezoldiging ad f 4000 eerst in 1929 bereiken.

Uit een ingesteld onderzoek naar de thans geldende traktementsregelingen van de ingenieurs bij marine en waterstaat blijkt, dat die ingenieurs in veel gunstiger conditie verkeerden, dan het geval is met den ingenieur der verlichting.

Het is thans 17 jaar geleden, dat de in dienst zijnde titularis het eindexamen te Delft aflegde. De ingenieurs bij marine en waterstaat genieten gemiddeld binnen zoodanig tijdsverloop reeds eene bezoldiging van f 3200. Het bedrag van f 4000 wordt door hen binnen 25 jaar na eindexamen te Delft bereikt.

In aanmerking nemende, dat de ingenieur der verlichting hoofd is van een technisch dienstvak en rekening houdende met den aard en het gewicht van zijne betrekking, komt het ondergeteekende billijk voor, dat hij in traktement niet bij de ingenieurs bij marine en waterstaat ten achter staat.

In verband hiermede is voor 1913 gerekend op eene verhooging van bezoldiging van den ingenieur der verlichting

¹⁾ Bij suppletoir wetsontwerp is verhooging van dit bedrag aangevraagd met f 48000.

¹⁾ Blijkbaar werd bedoeld de ingenieur der verlichting.

met f 1000; in 1916 en 1920 zal hij dan weder voor eene verhooging van jaarwedde telkens met f 400 in aanmerking komen.

De bezoldiging van den adjunct-ingenieur bij het loodswezen werd in 1908 bij de invoering dier betrekking vastgesteld op een bedrag van f 1500 met eene verhooging van f 250 na 3 jaar dienst, met vooruitzicht van bevordering tot ingenieur na 6 jaar dienst op een salaris van f 2000 's jaars met 5 driejaarlijksche verhoogingen van f 300 's jaars, zoodat de maximum-bezoldiging kan bedragen f 3500.

Naar de meening van ondergeteekende verdient de bezoldiging van den adjunct-ingenieur bij het loodswezen eveneens zooveel mogelijk in overeenstemming te worden gebracht met die van de ingenieurs bij marine en waterstaat, en zulks te meer, omdat die adjunct-ingenieur bestemd is om te zijner tijd als hoofd van zijn dienstvak op te treden.

De tegenwoordige adjunct-ingenieur zal derhalve eveneens 17 jaren nadat hij het eindexamen te Delft aflegde, d. i. in 1921, een traktement moeten genieten van f 3200 en 25 jaar na het afleggen van genoemd examen f 4000. In 1913 zal het 9 jaar geleden zijn, dat hij Delft verliet. Binnen zoodanig tijdsverloop genieten de ingenieurs bij marine en waterstaat f 2400. Hiermede in overeenstemming komt het billijk voor, aan den adjunct-ingenieur, die thans eene bezoldiging geniet van f 1750, in 1913 eene verhooging van jaarwedde van f 650 toe te kennen met bevordering tevens tot ingenieur bij het loodswezen.

Hij zal dan eene jaarwedde van f 2400 genieten, welk traktement dan nader zal moeten worden verhoogd met f 400 voor elk volgend tijdvak van 4 dienstjaren, totdat het maximum van f 4000 zal zijn bereikt.

Art. 83. De steeds toenemende scheepvaart langs den Nieuwen Rotterdamschen Waterweg maakt het noodzakelijk wijziging te brengen in het personeel, werkzaam op het loodskantoor op de standplaats Maassluis, dat thans bestaat uit een commissaris der loodsen, een ontvanger der loodsgelden en een adjunct-commissaris, welke laatstgenoemde ambtenaar den commissaris der loodsen assisteert en voor het eerst werd aangesteld in 1899.

Bedroeg in 1897 het aantal schepen, waarmede dat kantoor bemoeiingen had, ruim 19000, over 1911 beliep dat aantal nagenoeg 31000. De werkzaamheden ten kantore van den ontvanger der loodsgelden zijn door die uitbreiding gaandeweg en in belangrijke mate gestegen. Werd dien ambtenaar met het oog op de toeneming zijner werkzaamheden in 1908 eene toelage van f 350 's jaars verleend, ter voorziening in administratieve hulp, uit welke toelage hij bestrijdt de hulp van een door hem in dienst genomen schrijver; naar meening van ondergeteekende dient die schrijver vervangen te worden door een meer bekwaam persoon, bevoegd tevens om bij plotselinge ontstentenis van den ontvanger wegens ziekte of om andere redenen, dezen gedurende korten tijd geheel te vervangen.

De commissaris en adjunct-commissaris worden door hunne eigen werkzaamheden reeds zoodanig in beslag genomen, dat zij niet, ook al is het voor korten tijd, den dienst van den ontvanger kunnen waarnemen.

Ten einde nu verbetering te brengen in den ten kantore van dien ontvanger bestaanden ongewenschten toestand, welke bovendien bij plotselinge ontstentenis van dien ambtenaar zeer nadeelige gevolgen zou kunnen hebben, komt het noodzakelijk voor, met intrekking van de aan dien ontvanger toegekende toelage voor administratieve hulp, over te gaan tot de aanstelling van een tweeden adjunct-commissaris der loodsen te Maassluis. Door dezen maatregel zal tevens worden bevorderd dat voortaan voor de betrekking van ontvanger personen kunnen worden aangewezen, die in hun diensttijd als adjunct-commissaris in de gelegenheid waren zich op een belangrijk ontvangerskantoor voor die betrekking te bekwamen. Voor de aanstelling van een tweeden adjunct-commissaris zijn de benodigde gelden aangevraagd, terwijl in verband daarmee met de intrekking

der toelage aan den ontvanger werd rekening gehouden, een en ander ingaande 1 April 1913.

Onder de categorie „adjunct-commissarissen der loodsen” zijn tot dusver ook opgenomen ambtenaren, die uit den aard van hun werkkring niet onder die categorie thuis behooren, namelijk de adjunct-commissarissen uitsluitend bestemd voor administratieve werkzaamheden op bureau's van inspecteurs van het loodswezen, commissarissen of ontvangers der loodsgelden, zoomede de adjunct-commissaris, die in het 6de district belast is met het doen van opnemingswerkzaamheden ten behoeve van loodswezen, betonning en verlichting.

De adjunct-commissarissen, uitsluitend bestemd voor administratieve werkzaamheden, zijn feitelijk bureelambtenaren; zij kunnen niet in aanmerking komen voor benoeming tot commissaris of ontvanger en blijven voortdurend dezelfde administratieve werkzaamheden verrichten; ook de adjunct-commissaris in het 6de district belast met het doen van opnemingswerkzaamheden komt in verband met den aard van zijn werkkring niet voor eene benoeming tot commissaris of ontvanger in aanmerking.

Op grond van een en ander komt het ondergeteekende regelmatig voor den titel van adjunct-commissaris te wijzigen in dien van „bureelambtenaar” voor hen die uitsluitend belast zijn met administratieve werkzaamheden, en in dien van „ambtenaar voor opnemingswerkzaamheden ten behoeve van loodswezen, betonning en verlichting” voor den adjunct-commissaris belast met opnemingswerkzaamheden.

Hunne financieele positie zal geen verandering ondergaan.

Art. 87a. De voorgestelde bouw van een twaalfde stoomloodsvaartuig heeft ten doel een begin van uitvoering te geven aan de voorgenomen invoering van stoomloodsdienst ter vervanging van zeilloodsdienst op den Dungenesspost van het 3de district, evenals reeds op genoemden post voor het 4de en 5de district is geschied; invoering van stoomloodsdienst op den Dungenesspost van het 3de district werd reeds in uitzicht gesteld in de Memorie van Toelichting behorende bij de Marinebegroting voor het dienstjaar 1912, bladz. 21, ad art. 86a.

Omtrent de redenen, die tot invoering van stoomloodsdienst op den Dungenesspost nopen, moge het ondergeteekende vergund zijn beleefd te verwijzen naar de Memorie van Toelichting, behorende bij de Marinebegroting voor het dienstjaar 1908, bladz. 18 en 19 ad art. 87a.

De voorgestelde bouw van een loodsschoener en een loodschokker moet dienen voor vervanging van twee wegens ouderdom aan den dienst ontvallen zeilvaartuigen.

Art. 92. Nu de laatstgebouwde loods ten dienste der betonning op de standplaats Vlissingen in gebruik is genomen, zijn alle betonningsvoorwerpen van dien dienst in de aanwezige loodsen ondergebracht, of op het terrein, tot die loodsen behorende, geborgen.

Dat terrein met de zich daarop bevindende kostbare lichtboeien en andere voorwerpen en de op dat terrein staande werktuigen en gebouwen tot berging van inventarisgoederen der vaartuigen van loodswezen, betonning en verlichting en de gebouwen van de oliegasfabriek liggen na afloop van de dagelijksche werkzaamheden en ook op Zon- en feestdagen onbewaakt. Het is een noodzakelijke eisch, dat een voortdurend toezicht op een en ander verzekerd wordt. Daarom is het noodig dat op het terrein eene woning wordt gebouwd met bestemming voor den met het toezicht te belasten persoon. Voor den bouw van die woning wordt het benodigde bedrag aangevraagd. Het ligt in de bedoeling met dat toezicht te belasten den meesterknecht bij het betonningsmagazijn, die uit den aard zijner betrekking daarvoor de meest aangewezen persoon is.

Art. 96. Onderdeel g. Op dit onderdeel worden nevens voor het tweede gedeelte van den bouw van een Blaugasfabriek te Hoek van Holland, de noodige gelden aangevraagd voor

verbetering van de in 1913 daarvoor in aanmerking komende lichten van de secundaire kustverlichting, als het kustlicht op Rottum, de geleidelichten te Enkhuizen, het licht Leekerhoek en de geleidelichten te Borssele, zoomede voor de oprichting van een nieuw secundair licht op den hoek bij het Fort de Nolle te Vlissingen, voor het veilig bevaren van de Sardijngeul, noodig geworden ten gevolge van den bouw van huizen op den Noordzeeboulevard te Vlissingen, waardoor het hooge geleidelicht op dien Boulevard over eene belangrijke uitgestrektheid wordt onderschept.

De aanschaffing van één lichtbrulboei van 10 M³. en één lichtboei van 5 M³. geschiedt voor aanvulling van den voorraad.

IIde Onderafdeeling.

Het totaal dezer onderafdeeling bedraagt f 48 385,50, tegen f 46 071,24 voor 1912 toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van *hoogere* raming van:

Art. 97. Bezoldiging van het personeel bij de afdeeling hydrographie (art. 96 begroting 1912) f 595,26

Art. 100b. Kosten van aanbouw, herstelling enz. van het opnemingsvaartuig (art. 99b begroting 1912). 2000,—

Totaal meer f 2595,26

waartegenover eene *lagere* raming van:

Art. 100a. Kosten van het personeel van het opnemingsvaartuig (art. 99a begroting 1912) f 281,—

Blijft meer f 2314,26

Tot toelichting diene nog het volgende:

Sedert 1 Juli 1911 verschenen de nieuwe kaarten:

n°. 213 „West-Indië. Baaien op de zuidwestkust van Curaçao” en

n°. 219 „Noordzee. De Maas tot Rotterdam”, 1 : 30 000,

ter vervanging van de bestaande kaarten:

n°. 220 „West-Indië. Eiland Curaçao. St.-Anna-baai” 1 : 8000, en

n°. 221 „West-Indië. Eiland Curaçao. Spaansche water en Caracasbaai”. 1 : 4000.

Verder zagen het licht nieuwe uitgaven van de kaarten:

n°. 204 „Noordzee. Zeegaten van Brouwershaven en Zierikzee”, 1 : 50 000 en

n°. 218 „Noordzee. Zeegat aan den Hoek van Holland”, 1 : 7500;

verbeterbladen op de kaarten:

n°. 205 „Noordzee. Zeegaten van Vlieland, Terschelling en Ameland” 1 : 50 000.

n°. 207 „Noordzee. Monden van de Eems”, 1 : 50 000, en

n°. 209 „Haringvliet, Krammer, Volkerak en Hollandsch Diep” 1 : 30 000,

en werden nog verbeteringen van eenigen omvang aangebracht op de plaat:

n°. 214 „Noordzee. De Schelde van Vlissingen tot Antwerpen”, 1 : 50 000.

Eene nieuwe kaart n°. 207. „Noordzee. Monden van de Eems”, 1 : 50 000, waarop de in den zomer van 1911 verrichte nieuwe opneming van de Wester-Eems werd ingevoegd, werd in gravure gegeven.

Ten gevolge van de uitgegeven „Berichten aan Zeevarenden” werden 479 kleine verbeteringen op de gravures aangebracht.

En ten laatste zagen nog het licht: nieuwe uitgaven van de beide bijlagen behorende bij den Zeemansgids voor de Nederlandsche kust, welke de „Lichtenlijst” en de „Betonningsstaat” van Nederland bevatten; bovendien verscheen een aanvullingsblad op voornoemden Gids.

Het bedrag, dat als bate in 's Rijks schatkist werd gestort voor verkoop van Nederlandsche en West-Indische kaarten en beschrijvingen gedurende het jaar 1911 bedroeg f 1349.

Dit jaar hebben opnemingen plaats in de vaarwaters naar de Zuiderzee, in de Buitengronden van Terschelling en Vlieland, in het zeegat van Brouwershaven en van de buitengronden met de aanwezige banken van vóór laatstgenoemd zeegat tot aan het zeegat aan den Hoek van Holland.

IIIde Onderafdeeling.

Het totaal dezer onderafdeeling bedraagt f 339 994, tegen f 330 874 voor 1912 toegestaan.

Het verschil, voor elk artikel in den toelichtenden staat nader verklaard, is een gevolg van *hoogere* raming van:

Art. 101. Pensioenen en onderstanden (art. 100 begroting 1912) f 9120

Totaal meer f 9120

IIIde AFDEELING.

Deze afdeeling is voor 1913 geraamd op f 60 000, hetzelfde bedrag dat voor 1912 werd toegestaan.

Bijlagen.

Overeenkomstig het medegedeelde in de Memorie van Antwoord behorende bij de Marine-begroting voor het jaar 1912, bladz. 32, zijn thans aan de begroting eenige bijlagen toegevoegd; welke opgemaakt konden worden in verband met de op 1 Januari 1911 ingevoerde gewijzigde boekhouding op de Rijks-werven, welke bijlagen dienen om inzicht te geven in de uitkomsten van het bedrijf der werven, als *industriel bedrijf* en als *arsenaal*, en uit welke de kosten van de werven blijken, verdeeld in die kosten welke kunnen worden aangemerkt als tot bezitvermeerdering te hebben geleid en in die welke de exploitatie betreffen, onderverdeeld in „kosten van het personeel” en „kosten van onderhoud en verdere exploitatie”.

De bedoelde bijlagen zijn die opgenomen onder de letters F, G, H en I, te weten:

F. Overzicht der kosten van de Rijksmarinewerven in het jaar 1911, met vermelding van de bedragen die *geacht kunnen worden* te zijn uitgegeven voor elke werf als „*industriële inrichting*” en als „*arsenaal*”.

G. Opgave der door de werkplaatsen op de Rijksmarine werven in 1911 verwerkte „arbeidsloonen voor productie” en, van de kosten der werkplaatsen en berekening van het *percentage der werkplaatskosten*.

H. Berekening van het *percentage der algemeene kosten* van de Rijksmarinewerven (*niet* inbegrepen de werkplaatskosten en afschrijving op de bezittingen), gesplitst in „algemeene kosten” voor de werf als „*industriel bedrijf*” en als „*arsenaal*”.

I. Overzicht aangevende de verdeling van de bij de vakken van scheepsbouw en van uitrusting op de drie Rijksmarine-werven in het jaar 1911 verwerkte „*Arbeidsloonen voor productie*” over de schepen in aanbouw, schepen in dienst, enz. en opgave der „*Arbeidsloonen voor kosten*”.

Voorts is opgenomen eene bijlage E welke behelst „Opgaaf der bedragen, besteed voor *schepen* in aanbouw, in dienst, in dienst opgelegd (in dienstconservatie) en uit dienst, gedurende het jaar 1911, volgens de boekingen in de daarvan gehouden livretten, welke in de plaats treedt van de tot heden als bijlage IV

(oud letter G) bij de begrooting gevoegde bijlage, terwijl de bij de vorige begrootingen als bijlage VI (oud bijlage letter I) opgenomen „Opgaaf van het aantal minder geëmployeerden, werklieden en leerlingen van de verschillende qualiteiten, den 1sten Juli 1911 bij 's Rijks werven in dienst, met vermelding van de daaraan verbonden jaar- en dagloonen” weder opgenomen is als bijlage K.

Bij deze begrooting worden niet meer overgelegd de bijlagen I, II, III, IV, V—Vc in de Lijst der bijlagen, behoorende bij de begrootingen van voorafgaande jaren, genoemd onder het hoofd „Bijlagen welke met afwijking van de voorstellen der Staatscommissie worden overgelegd in verband met het behoud van de bestaande indeeling van de IIde afdeeling”, terwijl ook in de bedoelde Lijst van bijlagen de vermelding is vervallen van de vroeger bedoelde bijlagen E, F, G, H, I, M en N, welke in die bijlagen steeds „pro memorie” vermeld werden. Een en ander geschiedt, eensdeels omdat door de gewijzigde inrichting der boekhouding sommige bijlagen niet meer konden worden samengesteld en vervangen zijn door de thans bij de begrooting overgelegde bijlagen, en overigens, alhoewel de IIde onderafdeeling van de Iste afdeeling der begrooting nog niet gewijzigd werd, omdat overlegging van de reeds jaren geleden door de toenmalige Staatscommissie onnoodig geoordeelde bijlagen, aan welker samenstelling niet onbeteekenende arbeid verbonden is, niet van zoodanig belang is dat daardoor die arbeid kan worden gerechtvaardigd.

Ten aanzien van hetgeen wordt aangetroffen in de nieuw toegevoegde bijlagen, verwijzende naar hetgeen daarbij als „Toelichting” is opgenomen, zij hier nog slechts opgemerkt dat bij de beoordeeling van de in die bijlagen aangetroffen wordende gegevens in het oog moet worden gehouden, dat zij thans voor de eerste maal zijn bijééngebracht en inzonderheid de verdeling der uitkomsten en der kosten over „industriel bedrijf” en „arsenaal” — de beginselen waarnaar deze verdeling plaats had zijn opgenomen in de toelichting van

bijlage F — eigenaardige moeilijkheden met zich brengt. Hoewel, indien de wijze van verdeling eenmaal is vastgesteld, daarin zoo min mogelijk wijziging dient te worden gebracht om vergelijking van verschillende jaren mogelijk te maken, zoo moge hier worden opgemerkt, dat het niet is uitgesloten dat in de thans aangenomen wijze van verdeling in de eerste jaren nog eenige verandering zal blijken noodig te zijn.

Eindelijk zij er nog de aandacht op gevestigd, dat ondergeteekende in het belang van de overzichtelijkheid der Memorie van Toelichting enkele daarin tot nog toe voorkomende mededeelingen daaruit heeft doen vervallen en die onder de „bijlagen” tot de begrooting heeft doen opnemen, onder de navolgende omschrijvingen:

a. Verslag nopens de werkzaamheden op 's Rijks werven (met aanwijzing van het tijdvak, waarover het verslag loopt);

b. Werkzaamheden en leveringen bij contract aan particulieren opgedragen (als voren);

c. Verslag omtrent de verrichtingen van de schepen en vaartuigen van oorlog (als voren).

De mededeelingen ten aanzien van de zeemilitie zijn eveneens uit de Memorie van Toelichting vervallen, maar deze worden door ondergeteekende niet van genoegzaam belang geacht om in de bijlagen tot de begrooting te worden opgenomen.

De rangschikking der bijlagen heeft in verband met een en ander eenige wijziging ondergaan.

*De Minister van Oorlog,
ad interim Minister van Marine,*

H. COLIJN.

BIJLAGE A VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

VERGELIJKEND OVERZICHT

van de IIde onderafdeeling van de 1ste afdeeling der Marinebegrootingen
voor het dienstjaar 1913 en 1912.

Bij de begrooting voor 1913 is uitgetrokken voor:

Artikel.	Aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen artillerie- en torpedo-bewapening.	Herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst.	Conservatie van reserveschepen en hunne uitrustingsgoederen.	Aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad.	Aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, affutage, projectielen, handwapenen, torpedo's enz., behalve voor nieuwe schepen.	Aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werfinrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen.	Algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen.
22	VIIa f 200	VIIb ¹ . f 24 400	VIIc ² . f 11 000	VIIId. f 3 000	—	VIIIf. f 1 400	VIIi. f 200
	—	VIIb ² . 1 200	—	VIIe. 16 500	—	VIIIf. 2 400	VIIk. 18 000
	—	VIIc ¹ . 15 000	—	—	—	VIIIf. 5 000	VIIl. 24 000
	—	—	—	—	—	—	VIIl. 17 500
	—	—	—	—	—	—	IX. 32 500
	—	—	—	—	—	—	X. 2 890
	—	XIb ¹ . 38 300	XIc ² . 30 000	XId. 3 000	—	XIIf. 5 100	XIi. 100
	—	XIb ² . 5 000	—	XIe. 300	—	XIIf. 3 500	XIk. 8 000
	—	XIc ¹ . 11 000	—	—	—	XIIf. 7 000	XIl. 18 000
	—	XIId ¹ . 4 250	XIId ² . 5 500	XIId. 600	—	XIIf. 750	XIli. 50
	—	XIId ² . 1 750	—	XIId. 6 600	—	XIIf. 100	XIli. 4 400
	—	XIId ¹ . 800	—	—	—	XIIf. 1 200	XIli. 11 000
	—	—	—	—	—	—	XIli. 8 000
	—	—	—	—	—	—	XIV. 22 000
	—	—	—	—	—	—	XV. 2 450
	—	—	—	XVI. 4 500	—	—	XVII. 2 000
23	—	—	—	—	—	17 300	—
24	—	—	—	—	—	10 000	—
25	—	—	—	—	—	248 885	—
26	—	—	—	—	—	129 000	—
27	—	—	—	—	—	60 800	—
28	—	—	—	—	—	13 449	—
	f 3 404 000	f 1 208 190	f 105 500	f 1 131 700	f 635 156	f 740 584	f 432 480
	f — 569 471	f — 47 850	f — 9 000	f + 211 800	f + 264 901	f + 151 545	f — 21 100

Bij de begrooting voor 1912 is toegestaan voor:

Artikel.	Aanbouw, tuigen en uitrusten van nieuwe schepen, daaronder begrepen artillerie- en torpedo-bewapening.	Herstelling en uitrusting van schepen in en buiten dienst.	Conservatie van reserveschepen en hunne uitrustingsgoederen.	Aankoop, aanmaak en herstelling van materialen, goederen en voorwerpen voor den voorraad.	Aanschaffing, wijziging en herstelling van geschut, affutage, projectielen, handwapenen, torpedo's enz., behalve voor nieuwe schepen.	Aankoop, onderhoud en herstelling van gereedschappen en werktuigen, aanbouw, onderhoud en herstelling van werfinrichtingen, werkvaartuigen en gebouwen.	Algemeenen dienst, beproevingen en proefnemingen.
22	—	VIIb ¹ . f 19 550	VIIc ² . f 12 500	VIIId. f 3 000	—	VIIIf. f 1 400,—	VIIIi. f 200
	—	VIIb ² . 1 000	—	VIIe. 16 500	—	VIIIf. 2 400,—	VIIIk. 18 000
	—	VIIc ¹ . 14 700	—	—	—	VIIIf. 5 000,—	VIIIl. 25 000
	—	—	—	—	—	—	VIII. 16 500
	—	—	—	—	—	—	IX. 32 500
	—	—	—	—	—	—	X. 2 790
	—	XIb ¹ . 36 000	XIc ² . 32 000	XId. 3 000	—	XIf. 5 100,—	XIi. 100
	—	XIb ² . 4 000	—	XIe. 300	—	XIf. 4 500,—	XIk. 8 800
	—	XIc ¹ . 13 500	—	—	—	XIf. 7 500,—	XIl. 18 000
	—	XIId ¹ . 4 500	XIId ² . 6 000	XIId. 600	—	XIIf. 750,—	XIi. 50
	—	XIId ² . 1 500	—	XIId. 5 700	—	XIIf. 100,—	XIk. 4 800
	—	XIId ¹ . 2 150	—	—	—	XIIf. 1 200,—	XIId. 9 800
	—	—	—	—	—	—	XIII. 8 000
	—	—	—	—	—	—	XIV. 21 800
	—	—	—	—	—	—	XV. 2 250
	—	—	—	XVI. 4 500	—	—	XVII. 2 000
23	—	—	—	—	—	17 300,—	—
24	—	—	—	—	—	10 000,—	—
25	—	—	—	—	—	88 940,—	—
26	—	—	—	—	—	124 000,—	—
27	—	—	—	—	—	60 800,—	—
28	—	—	—	—	—	13 549,—	—
	f 3 973 471	f 1 256 040	f 114 500	f 919 900	f 370 255	f 589 039,—	f 453 580

BIJLAGE B VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

OVERZICHT van de sommen uitgetrokken voor de verschillende diensten en onderwerpen, voorkomende in de IIde onderafdeeling van de 1ste Afdeeling der begrooting van het Departement van Marine voor 1913.

<i>Drie Pantserbooten (1911).</i>		Art. 16, 1 476 648		Art. 22, I, c ¹ , 1 000		Art. 22, VI, b ¹ , f 800	
Art. 15, I, a,	f 12 000	" 17,	172 352	" 22, VI, b ¹ ,	12 000	" 22, VI, c ¹ ,	5 000
" 15, II, a,	3 500	" 18,	230 000	" 22, VI, c ¹ ,	10 000	" 22, VII, b ¹ ,	350
" 15, III, a,	1 000	" 22, II, a,	2 000	" 22, VII, b ¹ ,	3 000	" 22, VII, c ¹ ,	1 500
" 15, IV, a,	100		f 1 900 000	" 22, VII, c ¹ ,	7 000	" 22, XI, b ¹ ,	200
" 22, I, a,	45 000				f 72 200	" 22, XI, c ¹ ,	2 500
" 22, II, a,	7 500	<i>Tweede Depotschip voor Onderzeebooten.</i>		<i>Monitors.</i>		" 22, XII, b ¹ ,	150
" 22, III, a,	500	Art. 15, I, a,	f 100 000	Art. 15, V, b ¹ ,	f 3 000	" 22, XII, c ¹ ,	100
" 22, IV, a,	100	" 15, II, a,	2 000	Art. 15, VI, b ¹ ,	f 7 000		f 18 450
	f 69 700	" 18,	20 440	" 22, XI, b ¹ ,	3 500	<i>Torpedobooten en Torpedobootjagers.</i>	
<i>Vier Torpedobootjagers (1911).</i>		" 22, I, a,	27 000	" 22, XII, b ¹ ,	650	Art. 15, III, b ¹ ,	f 13 000
Art. 15, II, a,	f 20 000	" 22, II, a,	500		f 14 150	" 15, III, c ¹ en ² ,	6 000
" 15, III, a,	3 000		f 149 940	<i>Pantserbooten.</i>		" 15, IV, b ¹ ,	8 000
" 15, IV, a,	150	<i>Pantsereschepen.</i>		Art. 15, III, b ¹ ,	f 2 000	" 15, IV, c ¹ en ² ,	3 000
" 18,	7 640	Art. 15, I, c ¹ en ² ,	f 1 000	" 15, IV, b ¹ ,	8 700	" 15, V, b ¹ ,	7 000
" 22, II, a,	500	" 15, III, b ¹ ,	30 000	" 15, V, b ¹ ,	1 500	" 15, V, c ¹ en ² ,	6 000
" 22, III, a,	1 500	" 15, III, c ¹ en ² ,	1 000	" 15, VI, b ¹ ,	5 000	" 15, VI, b ¹ ,	3 000
" 22, IV, a,	100	" 15, IV, b ¹ ,	24 000	" 22, VI, b ¹ ,	8 000	" 15, VI, c ¹ en ² ,	1 500
	f 32 890	" 15, IV, c ¹ en ² ,	1 000	" 22, VII, b ¹ ,	650	" 22, VI, b ¹ ,	23 000
<i>Twee Onderzeebooten (1913).</i>		" 22, I, b ¹ ,	1 000	" 22, XI, b ¹ ,	2 000	" 22, VI, c ¹ ,	14 000
Art. 16,	f 663 022	" 22, I, c ¹ ,	3 000	" 22, XII, b ¹ ,	300	" 22, VII, b ¹ ,	1 500
<i>Vier Torpedobooten (1912).</i>		" 22, VI, b ¹ ,	36 000		f 28 150	" 22, VII, c ¹ ,	2 500
Art. 15, I, a,	f 2 500	" 22, VI, c ¹ ,	1 000	<i>Kanonneerbooten.</i>		" 22, XI, b ¹ ,	7 000
" 15, II, a,	7 000	" 22, VII, b ¹ ,	7 000	Art. 15, III, b ¹ ,	f 500	" 22, XI, c ¹ ,	7 000
" 16,	397 000	" 22, VII, c ¹ ,	1 000	" 15, III, c ¹ en ² ,	2 500	" 22, XII, b ¹ ,	750
" 17,	43 088		f 106 000	" 15, IV, b ¹ ,	500	" 22, XII, c ¹ ,	400
" 18,	138 360	<i>Pantserdekschepen.</i>		" 15, IV, c ¹ en ² ,	1 500		f 103 650
" 22, II, a,	500	Art. 15, I, c ¹ en ² ,	f 1 000	" 15, V, b ¹ ,	250	<i>Onderzeebooten.</i>	
	f 588 448	" 15, III, b ¹ ,	9 000	" 15, V, c ¹ en ² ,	1 500	Art. 15, III, b ¹ ,	f 4 000
<i>Acht torpedobooten (1913).</i>		" 15, III, c ¹ en ² ,	10 000	" 15, VI, b ¹ ,	1 000	" 15, IV, b ¹ ,	3 000
Art. 15, I, a,	f 5 000	" 15, IV, b ¹ ,	9 000	" 15, VI, c ¹ en ² ,	100	" 22, VI, b ¹ ,	4 000
" 15, II, a,	14 000	" 15, IV, c ¹ en ² ,	10 000			" 22, VII, b ¹ ,	1 000
		" 22, I, b ¹ ,	200				f 12 000

<i>Mijnenleggers.</i>		<i>Draadlooze telegraphie.</i>		<i>Conservatie van reserveschepen en hunne uitrusting.</i>		Art. 15, VI, <i>f</i> , f 600	
Art. 15, III, <i>b</i> ¹ ,	f 5 000	Art. 15, I <i>b</i> ¹ . . .	f 21 500	Art. 22, I, <i>c</i> ² ,	f 10 000	" 22, I, <i>f</i> ,	4 000
" 15, IV, <i>b</i> ¹ ,	2 000			" 22, II, <i>c</i> ² ,	4 000	" 22, II, <i>f</i> ,	2 000
" 15, V, <i>b</i> ¹ ,	1 500		f 21 500	" 22, VI, <i>c</i> ² ,	45 000	" 22, VI, <i>f</i> ,	10 000
" 15, VI, <i>b</i> ¹ ,	2 000			" 22, VII, <i>c</i> ² ,	11 000	" 22, VII, <i>f</i> ,	1 400
" 22, VI, <i>b</i> ¹ ,	5 000			" 22, XI, <i>c</i> ² ,	30 000	" 22, XI, <i>f</i> ,	5 100
" 22, VII, <i>b</i> ¹ ,	1 300	<i>Diversen.</i>		" 22, XII, <i>c</i> ² ,	5 500	" 22, XII, <i>f</i> ,	750
" 22, XI, <i>b</i> ¹ ,	4 000	Art. 15, I, <i>b</i> ¹ ,	f 6 900		f 105 500		f 38 350
" 22, XII, <i>b</i> ¹ ,	200	" 15, I, <i>c</i> ¹ en ² ,	1 000	<i>Aankoop, aanmaak, aanschaf- fing en herstelling van magazijnsgoederen.</i>		<i>Gebouwen.</i>	
	f 21 000	" 15, II, <i>b</i> ¹ ,	22 300	Art. 15, I, <i>d</i> ,	f 20 000	Art. 15, I, <i>g</i> ,	f 2 000
<i>Schoeners bestemd tot bescher- ming der visscherij en politie- toezicht in de Noordzee.</i>		" 15, II, <i>c</i> ¹ en ² ,	10 000	" 15, II, <i>d</i> ,	76 500	" 15, II, <i>g</i> ,	7 000
Art. 15, I, <i>c</i> ¹ en ² ,	f 7 000	" 15, III, <i>b</i> ¹ ,	4 000	" 15, III, <i>d</i> ,	23 000	" 15, III, <i>g</i> ,	3 500
" 15, III, <i>b</i> ¹ ,	5 000	" 15, III, <i>c</i> ¹ en ² ,	1 000	" 15, IV, <i>d</i> ,	20 000	" 15, IV, <i>g</i> ,	5 500
" 15, IV, <i>b</i> ¹ ,	6 000	" 15, IV, <i>b</i> ¹ ,	2 500	" 15, V, <i>d</i> ,	12 000	" 15, V, <i>g</i> ,	4 000
" 22, I, <i>b</i> ¹ ,	300	" 15, IV, <i>c</i> ¹ en ² ,	500	" 15, VI, <i>d</i> ,	1 400	" 15, VI, <i>g</i> ,	2 500
" 22, I, <i>c</i> ¹ ,	17 000	" 15, V, <i>b</i> ¹ ,	2 500	" 19, <i>d</i> ,	130 000	" 22, I, <i>g</i> ,	4 000
" 22, II, <i>b</i> ¹ ,	300	" 15, V, <i>c</i> ¹ en ² ,	1 000	" 20, <i>a</i> ,	439 500	" 22, II, <i>g</i> ,	1 600
" 22, VI, <i>b</i> ¹ ,	6 000	" 15, VI, <i>b</i> ¹ ,	1 000	" 20, <i>b</i> ,	18 500	" 22, VI, <i>g</i> ,	4 000
" 22, VII, <i>b</i> ¹ ,	1 000	" 15, VI, <i>c</i> ¹ en ² ,	500	" 22, I, <i>d</i> ,	12 000	" 22, VII, <i>g</i> ,	2 400
	f 42 600	" 19, <i>b</i> ,	78 500	" 22, II, <i>d</i> ,	2 500	" 22, XI, <i>g</i> ,	3 500
<i>Wachtschip „Adolf Hertog van Nassau”.</i>		" 19, <i>c</i> ,	15 000	" 22, VI, <i>d</i> ,	5 000	" 22, XII, <i>g</i> ,	100
Art. 15, III, <i>b</i> ¹ ,	f 5 000	" 19, <i>e</i> ,	1 000	" 22, XI, <i>d</i> ,	3 000		f 40 100
" 15, IV, <i>b</i> ¹ ,	12 000	" 22, I, <i>b</i> ¹ ,	4 000	" 22, XII, <i>d</i> ,	600	<i>Gereedschappen en werktuigen van algemeen aard.</i>	
" 22, VI, <i>b</i> ¹ ,	3 700	" 22, I, <i>c</i> ¹ ,	7 000		f 767 000	Art. 15, I, <i>h</i> ,	f 35 000
" 22, VII, <i>b</i> ¹ ,	1 600	" 22, II, <i>b</i> ¹ ,	4 800	<i>Aanmaak, aanschaffing en herstelling van artillerie- en torpedo-goederen voor den voorraad.</i>		" 15, II, <i>h</i> ,	5 000
	f 22 300	" 22, II, <i>c</i> ¹ ,	8 000	Art. 15, I, <i>e</i> ,	f 3 000	" 15, III, <i>h</i> ,	50 000
<i>Wachtschip „Admiraal van Wassenaar”.</i>		" 22, VI, <i>b</i> ¹ ,	5 000	" 15, II, <i>e</i> ,	7 000	" 15, IV, <i>h</i> ,	9 500
Art. 15, II, <i>b</i> ¹ ,	f 200	" 22, VI, <i>c</i> ¹ ,	1 000	" 15, III, <i>e</i> ,	600	" 15, V, <i>h</i> ,	10 000
" 22, I, <i>b</i> ¹ ,	100	" 22, VII, <i>b</i> ¹ ,	1 000	" 15, IV, <i>e</i> ,	2 000	" 15, VI, <i>h</i> ,	3 000
	f 300	" 22, VII, <i>c</i> ¹ ,	1 000	" 15, V, <i>e</i> ,	200	" 22, I, <i>h</i> ,	30 000
<i>Instructie- en logementschepen.</i>		" 22, XI, <i>b</i> ¹ ,	3 100	" 15, VI, <i>e</i> ,	1 500	" 22, II, <i>h</i> ,	3 000
Art. 15, III, <i>b</i> ¹ ,	f 24 000	" 22, XI, <i>c</i> ¹ ,	1 500	" 17,	428 576	" 22, VI, <i>h</i> ,	24 000
" 15, III, <i>c</i> ¹ en ² ,	3 500	" 22, XII, <i>b</i> ¹ ,	200	" 18,	206 580	" 22, VII, <i>h</i> ,	5 000
" 15, IV, <i>b</i> ¹ ,	32 000	" 22, XII, <i>c</i> ¹ ,	300	" 22, I, <i>e</i> ,	6 000	" 22, XI, <i>h</i> ,	7 000
" 15, IV, <i>c</i> ¹ en ² ,	3 500	" 22, XVI,	4 500	" 22, II, <i>e</i> ,	16 000	" 22, XII, <i>h</i> ,	1 200
" 15, V, <i>b</i> ¹ ,	17 500	" 22, XVII,	2 000	" 22, VI, <i>e</i> ,	500		f 182 700
" 15, VI, <i>b</i> ¹ ,	25 000	<i>Inrichtingen behorende tot de actieve zeemacht (torpedo- dienst, enz.).</i>		" 22, VII, <i>e</i> ,	16 500	<i>Proefnemingen.</i>	
" 22, VI, <i>b</i> ¹ ,	35 000	Art. 15, I, <i>b</i> ² ,	f 8 000	" 22, XI, <i>e</i> ,	300	Art. 15, I, <i>i</i> ,	f 1 000
" 22, VI, <i>c</i> ¹ ,	7 000	" 15, II, <i>b</i> ² ,	18 000	" 22, XII, <i>e</i> ,	6 600	" 15, II, <i>i</i> ,	500
" 22, VII, <i>b</i> ¹ ,	6 000	" 15, III, <i>b</i> ² ,	9 000		f 695 356	" 15, III, <i>i</i> ,	1 000
" 22, VII, <i>c</i> ¹ ,	2 000	" 15, IV, <i>b</i> ² ,	10 000	<i>Werfinrichtingen en werkvaartuigen.</i>		" 15, IV, <i>i</i> ,	100
" 22, XI, <i>b</i> ¹ ,	18 500	" 15, V, <i>b</i> ² ,	4 000	Art. 15, I, <i>f</i> ,	f 2 500	" 15, V, <i>i</i> ,	100
" 22, XII, <i>b</i> ¹ ,	2 000	" 15, VI, <i>b</i> ² ,	5 000	" 15, II, <i>f</i> ,	1 000	" 15, VI, <i>i</i> ,	25
	f 176 000	" 22, I, <i>b</i> ² ,	6 000	" 15, III, <i>f</i> ,	5 000	" 22, I, <i>i</i> ,	1 500
<i>Draadloze telegraphie.</i>		" 22, II, <i>b</i> ² ,	2 500	" 15, IV, <i>f</i> ,	1 000	" 22, II, <i>i</i> ,	100
Art. 15, I, <i>b</i> ¹ ,	f 21 500	" 22, VI, <i>b</i> ² ,	6 000	" 15, V, <i>f</i> ,	5 000	" 22, VI, <i>i</i> ,	100
		" 22, VII, <i>b</i> ² ,	1 200			" 22, VII, <i>i</i> ,	200
<i>Diversen.</i>		" 22, XI, <i>b</i> ² ,	5 000			" 22, XI, <i>i</i> ,	100
Art. 15, I, <i>b</i> ¹ ,	f 6 900	" 22, XII, <i>b</i> ² ,	1 750			" 22, XII, <i>i</i> ,	50
" 15, I, <i>c</i> ¹ en ² ,	1 000						f 4 775
" 15, II, <i>b</i> ¹ ,	22 300						
" 15, II, <i>c</i> ¹ en ² ,	10 000						
" 15, III, <i>b</i> ¹ ,	4 000						
" 15, III, <i>c</i> ¹ en ² ,	1 000						
" 15, IV, <i>b</i> ¹ ,	2 500						
" 15, IV, <i>c</i> ¹ en ² ,	500						
" 15, V, <i>b</i> ¹ ,	2 500						
" 15, V, <i>c</i> ¹ en ² ,	1 000						
" 15, VI, <i>b</i> ¹ ,	1 000						
" 15, VI, <i>c</i> ¹ en ² ,	500						
" 19, <i>b</i> ,	78 500						
" 19, <i>c</i> ,	15 000						
" 19, <i>e</i> ,	1 000						
" 22, I, <i>b</i> ¹ ,	4 000						
" 22, I, <i>c</i> ¹ ,	7 000						
" 22, II, <i>b</i> ¹ ,	4 800						
" 22, II, <i>c</i> ¹ ,	8 000						
" 22, VI, <i>b</i> ¹ ,	5 000						
" 22, VI, <i>c</i> ¹ ,	1 000						
" 22, VII, <i>b</i> ¹ ,	1 000						
" 22, VII, <i>c</i> ¹ ,	1 000						
" 22, XI, <i>b</i> ¹ ,	3 100						
" 22, XI, <i>c</i> ¹ ,	1 500						
" 22, XII, <i>b</i> ¹ ,	200						
" 22, XII, <i>c</i> ¹ ,	300						
" 22, XVI,	4 500						
" 22, XVII,	2 000						
	f 191 100						

<i>Algemeene dienst, wachten en toelagen.</i>		Art. 22, VI, l,	f 48 000	<i>Kosten der magazijnen van kleding en levensmiddelen.</i>		<i>Nieuwe werken, huur van terreinen enz., gemeente- en polderlasten.</i>	
Art. 15. I, k,	f 2 000	" 22, VII, l,	24 000	Art. 22, V,	f 12 500	Art. 25,	f 248 885
" 15, II, k,	2 000	" 22, XI, l,	18 000	" 22, X,	2 890		
" 15, III, k,	1 000	" 22, XII, l,	11 000	" 22, XV,	2 450		
" 15, IV, k,	300		<u>f 164 065</u>		<u>f 17 840</u>		
" 15, V, k,	500					<i>Onderhoudswerken.</i>	
" 15, VI, k,	100	<i>Kosten der politie.</i>		<i>Kosten buitenslands.</i>		Art. 26,	f 129 000
" 22, I, k,	35 000	Art. 22, III,	f 16 500	Art. 20, a,	f 300 000	<i>Werfstoomwerktuigen en elektrische instrumenten.</i>	
" 22, II, k,	18 000	" 22, VIII,	17 500	" 21,	309 840	Art. 27,	f 17 800
" 22, VI, k,	18 000	" 22, XIII,	8 000		<u>f 609 840</u>		
" 22, VII, k,	18 000		<u>f 42 000</u>	<i>Kosten der werkvaartuigen.</i>		<i>Licht, electriciteit en water.</i>	
" 22, XI, k,	8 000	<i>Kosten der magazijnen van scheepsbouw en uitrusting.</i>		Art. 23,	f 17 300	Art. 27,	f 43 000
" 22, XII, k,	4 400	Art. 22, IV,	f 39 000	<i>Reis- en verblijfkosten.</i>		<i>Kosten in verband met de defensie.</i>	
	<u>f 107 300</u>	" 22, IX,	32 500	Art. 24,	f 10 000	Art. 28,	f 13 449
<i>Mindere geëmployeerden.</i>		" 22, XIV,	22 000				
Art. 22, I, l,	f 45 290		<u>f 93 500</u>				
" 22, II, l,	17 775						

BIJLAGE C VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

VERGELIJKEND OVERZICHT der bedragen welke op de verschillende artikelen der begrootingen voor 1912 en 1913 zijn uitgetrokken.

Toegestaan voor 1912.		Geraamd voor 1913.		Meer	Minder
Art.	Bedrag.	Art.	Bedrag.	dan in 1912.	

Iste AFDEELING.

(Militaire uitgaven.)

Iste Onderafdeeling.

1	f 12 000,—	1	f 12 000,—	—	—
2	119 930,—	2	117 110,—	—	f 2 820,—
3	6 712,50	3	17 687,50	f 10 975,—	—
4	53 506,65	4	54 274,07	767,42	—
5	21 750,—	5	21 750,—	—	—
6	24 947,96	6	25 297,60	349,64	—
7	49 964,60	7	52 341,91	2 377,31	—
8	41 297,22	8	42 533,33 ⁵	1 236,11 ⁵	—
9	68 215,—	9	65 900,—	—	2 315,—
10	5 612,50	10	10 545,—	4 932,50	—
11	17 000,—	11	18 000,—	1 000,—	—
12	5 760,—	12	5 600,—	—	160,—
13	2 415,—	13	1 690,—	—	725,—
14	16 500,—	14	19 400,—	2 900,—	—
	f 445 611,43		f 464 129,41 ⁵	f 24 537,98 ⁵	f 6 020,—
			Meer . .	f 18 517,98 ⁵	

IIde Onderafdeeling.

15	f 965 475,—	15	f 963 625,—	—	f 1 850,—
16*)	2 115 563,—	16	2 536 670,—	f 421 107,—	—
17	958 895,—	17	644 016,—	—	314 879,—
18	479 818,—	18	603 020,—	123 202,—	—
19	694 000,—	19	224 500,—	—	469 500,—
20	558 500,—	20	758 000,—	199 500,—	—
21	262 640,—	21	309 840,—	47 200,—	—
22	1 327 305,—	22	1 138 505,—	—	188 800,—
23	17 300,—	23	17 300,—	—	—
24	10 000,—	24	10 000,—	—	—
25	88 940,—	25	248 885,—	159 945,—	—
26	124 000,—	26	129 000,—	5 000,—	—
27	60 800,—	27	60 800,—	—	—
28	13 549,—	28	13 449,—	—	100,—
	f 7 676 785,—		f 7 657 610,—	f 955 954,—	f 975 129,—
				Minder . .	f 19 175,—

*) Bij suppletoir wetsontwerp werd voor 1912 eene verhooging voorgesteld van f 407 116,—.

Toegestaan voor 1912.		Geraamd voor 1913.		Meer	Minder
Art.	Bedrag.	Art.	Bedrag.	dan in 1912.	

IIIde Onderafdeeling.

29	f	353 675,—	29	f	333 458,—	—	f	20 217,—
30		28 050,—	30		26 350,—	—		1 700,—
31		52 825,—	31		52 845,—	f	20,—	—
32		79 640,—	32		80 122,—		482,—	—
33		150 015,—	33		148 772,—	—		1 243,—
34	3	205 000,—	34	3	102 000,—	—		103 000,—
35		120 000,—	35		120 000,—	—		—
36a		91 974,31 ⁵	36a		100 038,37 ⁵	8 064,06		—
36b		64 441,68	36b		67 963,04	3 521,36		—
37a		8 805,30			—	—		8 805,30
37b		5 122,30			—	—		5 122,30
38a		22 671,40	37a		21 820,—	—		851,40
38b		35 673,32	37b		38 246,44	2 573,12		—
39a		9 200,—	38a		7 200,—	—		2 000,—
39b		18 460,—	38b		16 100,—	—		2 360,—
39c		6 000,—	38c		6 000,—	—		—
40a		28 600,—	39a		28 033,33 ⁵	—		566,66 ⁵
40b		12 240,—	39b		11 210,—	—		1 030,—
41		1 200,—	40		1 400,—	200,—		—
42		55 520,—	41		46 000,—	—		9 520,—
43		8 950,—	42		8 950,—	—		—
44		850 000,—	43		870 000,—	20 000,—		—
45a		9 027,30	44a		9 132,25	104,95		—
45b		34 671,—	44b		38 821,—	4 150,—		—
46		79 729,28 ⁵	45		80 940,63	1 211,34 ⁵		—
47		19 670,—	46		19 950,—	280,—		—
48		82 500,—	47		82 500,—	—		—
49		50 000,—	48		56 000,—	6 000,—		—
50		61 500,—	49		66 000,—	4 500,—		—
51		3 700,—	50		5 000,—	1 300,—		—
52		12 000,—	51		10 000,—	—		2 000,—
f 5 560 860,90			f 5 454 852,07			f 52 406,83 ⁵	f 158 415,66 ⁵	
						Minder . .	f 106 008,83	

IVde Onderafdeeling.

53	f	1 766,64	52	f	1 950,—	f 183,36	—
54		800,—	53		800,—	—	—
55a		10 338,—	54a		21 314,—	10 976,—	—
55b		14 350,—	54b		20 850,—	6 500,—	—
		f 27 254,64			f 44 914,—	f 17 659,36	—

Toegestaan voor 1912.		Geraamd voor 1913.		Meer	Minder
Art.	Bedrag.	Art.	Bedrag.	dan in 1912.	

Vde Onderafdeeling.

56	f 2 737 596,—	55	f 2 842 410,—	f 104 814,—	—
57	16 000,—	56	15 000,—	—	f 1 000,—
58	85 000,—	57	85 000,—	—	—
59a	1 500,—	58a	1 500,—	—	—
59b	1 000,—	58b	1 000,—	—	—
60	1 000,—	59	1 000,—	—	—
61	1 400,—	60	933,33 ⁵	—	466,66 ⁵
62	866,—	61	866,—	—	—
63	3 916,—	62	3 608,—	—	308,—
64	9 000,—	63	9 000,—	—	—
65	25 420,—	64	28 420,—	3 000,—	—
66	46 000,—	65	46 000,—	—	—
67	4 700,—	66	4 700,—	—	—
68	4 000,—	67	4 000,—	—	—
69	17 000,—	68	17 000,—	—	—
70	8 500,—	69	7 000,—	—	1 500,—
71	1 000,—	70	1 000,—	—	—
72	5 000,—	71	5 000,—	—	—
73	700,—	72	700,—	—	—
74	1 000,—	73	1 200,—	200,—	—
75	5 325,—	74	5 325,—	—	—
76	1 500,—	75	1 500,—	—	—
—	—	76	1 000,—	1 000,—	—
77	200,—	77	200,—	—	—
77a	500,—	78	500,—	—	f 3 274,66 ⁵
f 2 978 123,—		f 3 083 862,33 ⁵		f 109 014,—	—
		Meer . .		f 105 739,33 ⁵	—

2de AFDEELING.

Niet militaire uitgaven.

Iste Onderafdeeling.

78	f 34 066,67	79	f 36 000,—	f 1 933,33	—
79a	32 340,—	80a	32 430,—	90,—	—
79b	26 300,—	80b	26 300,—	—	—
79c	—	80c	—	—	—
80	17 450,—	81	14 000,—	—	f 3 450,—
81	18 000,—	82	18 000,—	—	—
82	56 730,—	83	57 475,84	745,84	—
83	15 000,—	84	15 000,—	—	—

Toegestaan voor 1912.		Geraamd voor 1913.		Meer	Minder
Art.	Bedrag.	Art.	Bedrag.	dan in 1912.	
84	f 1 452 675,—	85	f 1 466 290,—	f 13 615,—	—
85	1 100,—	86	1 100,—	—	—
86a*)	187 894,—	87a	246 550,—	58 656,—	—
86b	279 800,—	87b	297 100,—	17 300,—	—
87	36 500,—	88	39 750,—	3 250,—	—
88	66 500,—	89	15 000,—	—	f 51 500,—
89	6 300,—	90	7 575,—	1 275,—	—
90	71 000,—	91	61 000,—	—	10 000,—
91	4 900,—	92	9 350,—	4 450,—	—
92a	16 780,—	93a	17 690,—	910,—	—
92b	14 450,—	93b	9 750,—	—	4 700,—
93a	3 385,—	94a	3 406,—	21,—	—
93b	44 200,—	94b	44 000,—	—	200,—
94	255 050,—	95	257 140,—	2 090,—	—
95	322 580,—	96	301 050,—	—	21 530,—
	f 2 963 000,67		f 2 975 956,84	f 104 336,17	f 91 380,—
			Meer . .	f 12 956,17	

IIdc Onderafdeeling.

96	f 17 258,24	97	f 17 853,50	f 595,26	—
97	9 900,—	98	9 900,—	—	—
98	540,—	99	540,—	—	—
99a	11 373,—	100a	11 092,—	—	f 281,—
99b	7 000,—	100b	9 000,—	2 000,—	—
	f 46 071,24		f 48 385,50	f 2 595,26	f 281,—
			Meer . .	f 2 314,26	

IIIdc Onderafdeeling.

100	f 327 533,—	101	f 336 653,—	f 9 120,—	—
101	1 625,—	102	1 625,—	—	—
102	434,—	103	434,—	—	—
103	132,—	104	132,—	—	—
104	150,—	105	150,—	—	—
105	1 000,—	106	1 000,—	—	—
	f 330 874,—		f 339 994,—	f 9 120,—	—

3de AFDEELING.

106	f 60 000,—	107	f 60 000,—	—	—
-----	------------	-----	------------	---	---

*) Bij suppletoir wetsontwerp werd voor 1912 eene verhooging voorgesteld van f 48 000.

RECAPITULATIE

van de onderafdeelingen der 1ste en 2de afdeeling.

Onder- afd.	Toegestaan voor 1912.	Geraamd voor 1913.	Meer	Minder
			dan in 1912.	

1ste AFDEELING.

I	f	445 611,43	f	464 129,41 ⁵	f	18 517,98 ⁵	—
II		7 676 785,—		7 657 610,—		—	f 19 175,—
III		5 560 860,90		5 454 852,07		—	106 008,83
IV		27 254,64		44 914,—		17 659,36	—
V		2 978 123,—		3 083 862,33 ⁵		105 739,33 ⁵	—
	f	16 688 634,97	f	16 705 367,82	f	141 916,68	f 125 183,83
			Meer ...		f	16 732,85	

2de AFDEELING.

I	f	2 963 000,67	f	2 975 956,84	f	12 956,17	—
II		46 071,24		48 385,50		2 314,26	—
III		330 874,—		339 994,—		9 120,—	—
	f	3 339 945,91	f	3 364 336,34	f	24 390,43	—

RECAPITULATIE.

Afd. van de 1ste, 2de en 3de afdeeling.

1	f	16 688 634,97	f	16 705 367,82	f	16 732,85	—
2		3 339 945,91		3 364 336,34		24 390,43	—
3		60 000,—		60 000,—		—	—
	f	20 088 580,88	f	20 129 704,16	f	41 123,28	—